

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	22321 - Educació Intercultural, Intervenció Socioeducativa i Immigració
Grup	Grup 1, 2S, GEDS, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	22321 - Educació Intercultural, Intervenció Socioeducativa i Immigració
Crèdits	1.68 presencials (42 hores) 4.32 no presencials (108 hores) 6 totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 2S, GEDS, GPED(Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Jordi Vallespir Soler jordivallespir@uib.es	11:00h	12:00h	Dimarts	24/09/2012	07/06/2013	Despatx A-103 Guillem Cifre de Colònia

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Grau d'Educació Social	Obligatòria	Tercer curs	Grau
Grau de Pedagogia	Optativa	Tercer curs	Grau
Doble titulació: Grau d'Educació Social i Grau de Treball Social	Obligatòria	Tercer curs	Grau

Contextualització

Educació intercultural, intervenció socioeducativa i immigració és una assignatura obligatòria per a l'alumnat de Grau en Educació Social i optativa per al Grau en Pedagogia. Pretén analitzar la situació multicultural creada pels moviments migratoris en les societats actuals, fent especial incidència en la realitat més propera de les Illes Balears. Conèixer la realitat multicultural, tant del context social com de l'àmbit escolar, és la primera passa perquè els futurs professionals de l'educació puguin engegar els programes i les pertinents actuacions d'una forma eficaç, en l'àmbit específic de la diversitat cultural. La temàtica del curs exigeix una anàlisi seriosa del fet multicultural a partir de l'estudi, la reflexió i el debat. Així, el desenvolupament del curs es fonamentarà, gairebé a parts iguals, en l'adquisició d'uns coneixements bàsics (temari) i la realització d'una sèrie d'exercicis pràctics (activitats) que precisen de la discussió i de la reflexió. Serà, per tant, a partir del conjunt dels dos tipus de treballs que es podran assolir els objectius plantejats. Tot partint de la coneixença i la reflexió sobre la temàtica i d'acord amb el document de l'ANECA, es pretén que l'alumnat, en finalitzar el curs, sigui competent en el disseny, l'aplicació, l'avaluació i l'anàlisi de programes d'intervenció socioeducativa per a l'atenció a la diversitat cultural i l'assoliment d'actituds d'acceptació i respecte per la diferència.

De forma més específica, es pot apuntar que l'alumnat haurà d'assolir, entre d'altres, les competències següents:

1. Conèixer els fenòmens migratoris i el nou context social i cultural generat per la immigració.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	22321 - Educació Intercultural, Intervenció Socioeducativa i Immigració
Grup	Grup 1, 2S, GEDS, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

2. Adquirir un vocabulari específic bàsic i distingir correctament els conceptes relacionats amb la multiculturalitat.
3. Saber analitzar les causes i les conseqüències dels moviments migratoris.
4. Comparar les distintes respostes que s'estan donant a la Unió Europea respecte a la població immigrant.
5. Revisar els diferents tipus de recursos i de materials per a l'atenció a la diversitat cultural.
6. Prendre consciència de la pròpia realitat cultural.
7. Potenciar l'esperit crític respecte a la cultura pròpia i també a les altres.
8. Valorar i acceptar la diferència cultural com un element enriquidor de les societats.
9. Acceptar i no discriminar a ningú per qüestions de sexe, creences, raça o procedència cultural.

Requisits

Competències

Específiques

1. CE4. Saber emprar els procediments i les tècniques sociopedagògiques per a la intervenció, la mediació i l'anàlisi de la realitat personal, familiar i social..
2. CE5. Gestionar estructures, processos i programes de participació i acció comunitària..
3. CE10. Dissenyar, produir, emprar i avaluar mitjans i recursos per a la intervenció socioeducativa..

Genèriques

1. CT1. Capacitat d'anàlisi i síntesi..
2. CT8. Capacitat empàtica, respectuosa, solidària i de confiança cap als subjectes i les institucions..
3. CT10. Habilitats per a potenciar les relacions interpersonals i entre grups..

Continguts

Continguts temàtics

- Tema 1. La diversitat cultural en les societats actuals
- Tema 2. Els moviments migratoris
- Tema 3. Cultura, multiculturalitat i interculturalitat
- Tema 4. Sociodemografia de la immigració a la UE, Espanya i les Illes Balears
- Tema 5. Actituds cap a la diferència cultural
- Tema 6. L'atenció a la diversitat cultural
- Tema 7. La inclusió com a finalitat de la intervenció

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	22321 - Educació Intercultural, Intervenció Socioeducativa i Immigració
Grup	Grup 1, 2S, GEDS, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Tema 8. Plans i programes d'atenció a la diversitat cultural

Tema 9. Projectes d'intervenció socioeducativa amb col·lectius d'immigrants

Tema 10. L'atenció a la diversitat cultural en el context escolar

Tema 11. Eines i recursos per a l'atenció a la diversitat cultural

Metodologia docent

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Explicació del temari	Grup gran (G)	Finalitat: Exposar les bases teòriques i conceptuals de l'educació intercultural. Metodologia: Classe magistral.
Classes pràctiques	Ampliació temari	Grup mitjà (M)	Finalitat: A través de documentació diversa que es facilitarà en el seu moment, l'alumnat contrastarà i ampliarà la informació rebuda a les classes magistrals. Metodologia: Treballar en grup mitjà la documentació que s'oferirà a l'alumnat, fent ús de la plataforma <i>Campus extens</i> , sobre diferents qüestions específiques del temari.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Estudi i anàlisi crítica	Finalitat: Estudi, anàlisi i ampliació de la informació i la documentació facilitada a les classes teòriques i pràctiques. Metodologia: Treball personal de reflexió, anàlisi i síntesi.
Estudi i treball autònom en grup	Participació en els fòrums	Finalitat: Donades les característiques de l'assignatura, es considera bàsic treballar el debat i posada en comú d'opinions, reflexions, crítiques... sobre temàtiques d'actualitat relacionades amb la multiculturalitat, la immigració, l'atenció a la diversitat cultural i, lògicament, l'educació intercultural. Metodologia: L'alumnat haurà de participar en els fòrums i reflexionar, debatre, opinar... sobre les distintes qüestions que, tot aprofitant la plataforma de <i>Campus extens</i> , es proposaran en els Fòrums.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	22321 - Educació Intercultural, Intervenció Socioeducativa i Immigració
Grup	Grup 1, 2S, GEDS, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut de l'alumnat i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		42	1.68	28
Classes teòriques	Explicació del temari	30	1.2	20
Classes pràctiques	Ampliació temari	12	0.48	8
Activitats de treball no presencial		108	4.32	72
Estudi i treball autònom individual	Estudi i anàlisi crítica	75	3	50
Estudi i treball autònom en grup	Participació en els fòrums	33	1.32	22
Total		150	6	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Ampliació temari

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (Recuperable)
Descripció	Finalitat: A través de documentació diversa que es facilitarà en el seu moment, l'alumnat contrastarà i ampliarà la informació rebuda a les classes magistrals. Metodologia: Treballar en grup mitjà la documentació que s'oferirà a l'alumnat, fent ús de la plataforma Campus extens, sobre diferents qüestions específiques del temari.
Criteris d'avaluació	Realització de les activitats

Percentatge de la qualificació final: 30% per l'itinerari A

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	22321 - Educació Intercultural, Intervenció Socioeducativa i Immigració
Grup	Grup 1, 2S, GEDS, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

Estudi i anàlisi crítica

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves objectives (Recuperable)
Descripció	Finalitat: Estudi, anàlisi i ampliació de la informació i la documentació facilitada a les classes teòriques i pràctiques. Metodologia: Treball personal de reflexió, anàlisi i síntesi.
Criteris d'avaluació	Examen

Percentatge de la qualificació final: 50% per l'itinerari A

Participació en els fòrums

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	Finalitat: Donades les característiques de l'assignatura, es considera bàsic treballar el debat i posada en comú d'opinions, reflexions, crítiques... sobre temàtiques d'actualitat relacionades amb la multiculturalitat, la immigració, l'atenció a la diversitat cultural i, lògicament, l'educació intercultural. Metodologia: L'alumnat haurà de participar en els fòrums i reflexionar, debatre, opinar... sobre les distintes qüestions que, tot aprofitant la plataforma de Campus extens, es proposaran en els Fòrums.
Criteris d'avaluació	Participació en els fòrums

Percentatge de la qualificació final: 20% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

Vallespir, J. (Coord.) (2006). *L'educació intercultural a les Illes Balears. Anàlisi de l'educació primària*. Palma: Servei de Publicacions de la UIB.

Bibliografia complementària

Abdallah-Pretceille, M. (2001). *La educación intercultural*. Barcelona: Idea Books.

Alegret, J.L. (Coord.) (1990). *Cómo se enseña y cómo se aprende a ver al otro. Las bases cognitivas del racismo, la xenofobia y el etnocentrismo en los libros de texto de EGB, BUP y FP*. Barcelona: ICE de la UAB i Consell de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona.

Alenyar, M. i alt. (1989). *Les migracions*. Palma: Ajuntament.

Arlin, R. (1993). Minorities and Education in Plural Societies, a *Anthropology and Education Quarterly*. Vol. 24, núm. 3, setembre. Pàgs.: 269-276.

Bruner, J.S. et alt. (1980). *Investigaciones sobre el desarrollo cognitivo*. Madrid: Pablo del Río.

Buxarrais, Ma. R. i alt. (1991). *L'interculturalisme en el currículum. El racisme*. Barcelona: Rosa Sensat.

Calvo, T. (1989). *Gitanos, minorías y derechos humanos en los textos escolares*. Madrid: Popular.

Camilleri, C. (1985). *Antropología cultural y educación*. París: Unesco.

Cañadel, R. (1994). *La interculturalitat*. Barcelona: Eumo.

Carbonell, F. (1995). *Inmigración: diversidad cultural, desigualdad social y educación*. Madrid: M.E.C.

Castro, R. (1991). El multiculturalisme a la ciutat. *Primer Congrés Internacional de Ciutats Educadores. Documents finals*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Pàgs.: 101-108.

Colectivo AMANI (2004). *La escuela intercultural: regulación de conflictos en contextos multiculturales. Concienciación, negociación, confrontación*. Madrid: CIDE.

Colectivo IOÉ (2003). *Inmigración, escuela y mercado de trabajo. Una radiografía actualizada*. Madrid: Fundación La Caixa.

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	22321 - Educació Intercultural, Intervenció Socioeducativa i Immigració
Grup	Grup 1, 2S, GEDS, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

- Contreras, J. (Comp.) (1994). *Los retos de la inmigración. Racismo y pluriculturalidad*. Madrid: Talasa
- Demorgon, J. (1989). *L'exploration interculturelle*. Paris: A. Colin.
- Enzensberger, H.M. (1993). *La gran migración*. Barcelona: Anagrama.
- Gelpi, E. (1992). ¿Porqué una pedagogia intercultural? en R. MARÍN y otros (1992): *Educación multicultural e intercultural*. Granada: Impredisur.
- Grup de Recerca en Educació Moral (1991). *El multiculturalisme en el currículum. El racisme*. Barcelona: Rosa Sensat.
- Hahiwara, T. (1998). 20 ways to introduce multiculturalism in your classroom a *Intervention in school and clinic*, vol. 34, no. 1.
- Hannoun, H. (1987). *Els ghettos de l'escola. Per una educació intercultural*. Vic: Eumo.
- Javaloy, F. i alt. (1990). *España vista desde Cataluña. Estereotipos étnicos en una comunidad rural*. Barcelona: PPU.
- Jones, C. i Kimberley, K. (Dir.) (1989). *L'education interculturelle. Concept, contexte et programme*. Strasbourg: CDCC.
- Jordan, J.A. (1997). *Propuestas de educación intercultural para profesores*. Barcelona: CEAC
- Jordan, J.A. i alt. (2004). *La formación del profesorado en educación intercultural*. Madrid: CIDE.
- Juliano, D. (1993). *Educación intercultural. Escuela y minorías étnicas*. Madrid: Eudema.
- Justícia i Pau (1992). *Immigració, racisme i xenofòbia a Mallorca*. Palma: El Tall.
- Kymlicka, W. (1995). *Ciudadanía multicultural*. Barcelona: Paidós
- Ladmiral, J.R. i Lipiansky, E.M. (1989). *La communication interculturelle*. París: Armand Colin.
- Lewontin, R.C; Rose, R. i Kamin, L.J. (1996). *No está en los genes: racismo, genética e ideología*. Barcelona: Grijalbo-Mondadori
- Lladó, J. i Vallespir, J. (1992). Comunitats bilingües i processos d'alfabetització en Marín, R. y otros *Educación multicultural e intercultural*. Granada: Impredisur. Págs.: 461-467.
- Lluch, X. i Salinas, J. (1996). *La diversidad cultural en la práctica educativa. Materiales para la formación del profesorado en educación intercultural*. Madrid: MEC.
- Manyer, J. (1992). *Quan l'Islam truca a la porta*. Barcelona: Altafulla.
- Meroño, N. (1996). *La práctica intercultural en el desarrollo curricular de la educación primaria*. Madrid: MEC.
- OCDE (1987). *L'éducation multiculturelle*. Paris: OCDE.
- Puig, G. (Coord.) (1992). *Recerca i educació interculturals*. (Actes de la Conferència Europea de Sant Feliu de Guíxols). Barcelona: Hogar del Libro.
- Ruiz de Lobera, M. (2004). *Metodología para la formación en educación intercultural*. Madrid: CIDE.
- Salcedo, J. (Coord.) (1992). *Jóvenes contra la intolerancia*. Madrid: Popular.
- Santos, M.A. (1994). *Teoría y práctica de la educación intercultural*. Barcelona: PPU.
- Soler, E. (Coord.) (1984). *Interculturalismo y educación*. Madrid: Instituto Español de Emigración.
- UNESCO (1992). Declaración de México a *Derechos culturales: una categoría subdesarrollada*, núm. 120. Madrid: Fundación Encuentro.
- Vallespir, J. (1993). La realidad multicultural en las Islas Baleares a Ibáñez, J.; Murillo, F.J. i Segalerva, A. (Recop.) *Educación sin fronteras* (Actas del Seminario de la Comisión Española de la UNESCO). Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia, CIDE, 1995, págs.: 119-133.
- Vallespir, J. (Dir.) (1997). *Multiculturalisme a Mallorca*. Palma: Servei de Publicacions de la UIB.
- Vallespir, J. (1999). Identitat cultural i societats multiculturals a la Revista *L'ARC*, núm. 9, págs.: 32-38. Palma: ICE de la UIB.
- Wieviorka, M. (1992). *El espacio del racismo*. Barcelona: Paidós.

Altres recursos

**Universitat de les
Illes Balears**

Guia docent

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	22321 - Educació Intercultural, Intervenció Socioeducativa i Immigració
Grup	Grup 1, 2S, GEDS, GPED
Guia docent	A
Idioma	Català

